

POWIAT
DĘBICKI

NIEODPŁATNE USŁUGI
- POMOC PRAWNA
- PORADY OBYWATELSKIE
- MEDIACJA

Ministerstwo
Sprawiedliwości

**sursuŋ
corda**
STOWARZYSZENIE
W GOSPODARSTWIE

BROSZURA PRAWNA

ROZWÓD I SEPARACJA

PROCEDURY, WŁADZA RODZICIELSKA,
ALIMENTY, KONTAKTY Z DZIEĆMI,
PODZIAŁ MAJĄTKU

JAK ZŁOŻYĆ
POZEW

SKUTKI PRAWNE
SEPARACJI

MAJĄTEK,
DZIECI I ALIMENTY

NP.MS.GOV.PL | POMOCPRAWNA.SC.ORG.PL

Projekt finansowany z budżetu Państwa, realizowany przez Powiat Dębicki

SYSTEM NIEODPŁATNEJ POMOCY W POLSCE

Nieodpłatna pomoc to gwarancja, że każdy - niezależnie od sytuacji życiowej i materialnej - może uzyskać rzetelną informację prawną oraz wsparcie w rozwiązaniu swoich problemów. **To prawo każdego z nas** - finansowane ze środków publicznych.

Z JAKIEJ POMOCY MOŻESZ SKORZYSTAĆ?

Nieodpłatna Pomoc Prawna

Uzyskasz informację prawną, wyjaśnienie przepisów oraz pomoc w przygotowaniu pism, wniosków i oświadczeń.

Nieodpłatne Poradnictwo Obywatelskie

Otrzymasz wsparcie w rozwiązaniu problemu, także w sprawach mieszkaniowych, zadłużeniach, świadczeń społecznych i innych.

Nieodpłatna Mediacja

Skorzystasz z pomocy mediatora, który pomoże Ci rozwiązać konflikt - bez konieczności kierowania sprawy do sądu.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z POMOCY?

- każdy, kto nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej
- jednoosobowy przedsiębiorca, który w zeszłym roku nie zatrudniał żadnych pracowników
- sygnaliści

! Wystarczy złożyć oświadczenie o braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

FORMA PORADY

Od stycznia 2026 r. **można wybrać formę porady (zdalna lub stacjonarna w punkcie).**

Wstęp	2
Pozew o rozwód	4
Alimenty na dziecko i współmałżonka	5
Kontakty z dzieckiem po rozwodzie/po separacji	8
Porozumienie rodzicielskie	8
Podział majątku po rozwodzie/orzeczeniu separacji	9
Separacja	9
Pozew o separację	10
Wniosek o separację	10
Koszty rozwodu i separacji	11
Zniesienie separacji	11
Orzeczenie rozwodu/separacji	13
Skutki prawne separacji i rozwodu	14
Mediacja	15

Decyzja o rozwodzie czy separacji to jeden z najtrudniejszych momentów w życiu. Wybór między rozwodem a separacją zależy od indywidualnych okoliczności i potrzeb małżonków. Rozwód może być właściwym rozwiązaniem w sytuacji, gdy małżeństwo jest definitywnie zakończone, a strony chcą rozpocząć nowe życie. Separacja może być lepszym wyborem, gdy małżonkowie potrzebują czasu na przemyślenie swojej decyzji lub gdy chcą pozostać małżeństwem ze względów religijnych, finansowych czy po prostu dla dobra dzieci. W przypadku, gdy jeden z małżonków wnosi o separację, a drugi o rozwód, sąd orzeknie rozwód, jeśli żądanie to jest uzasadnione. Natomiast jeśli nie jest możliwe orzeczenie rozwodu, a żądanie separacji jest uzasadnione, sąd orzeknie separację.

Z niniejszej broszury dowiesz się jak przygotować się do sprawy o rozwód czy separację, jakie skutki ma orzeczenie rozwodu, a jakie separacji, jakie elementy dotychczasowego wspólnego życia będą przedmiotem zainteresowania sądu, co z dziećmi (władza rodzicielska, miejsce stałego pobytu, kontakty, alimenty) i co z majątkiem. Z uwagi na wiele podobieństw i zastosowanie tożsamyh przepisów w obu procedurach i ich skutkach prawnych, zagadnienia te w większości zostaną omówione łącznie ze wskazaniem nielicznych różnic.

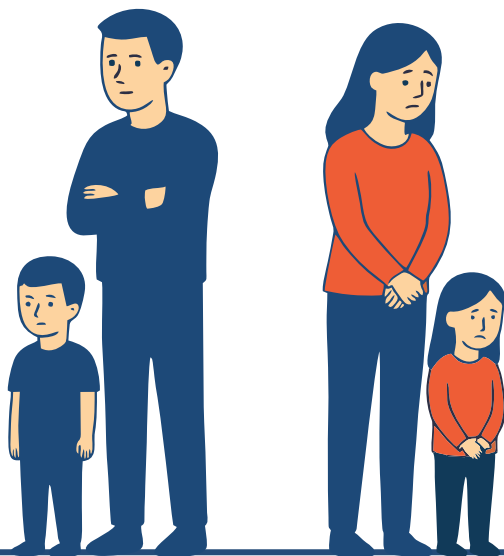
Odpowiednie przygotowanie do sprawy rozwodowej czy o separację może znacząco wpłynąć na jej przebieg, skrócić czas trwania postępowania i zmniejszyć poziom stresu. Działania podjęte jeszcze przed złożeniem pozwu pozwalają na zebranie niezbędnych dowodów, ukształtowanie strategii procesowej i świadome podejmowanie decyzji. Kluczowe jest podejście do procesu w sposób zorganizowany i oparty na faktach, a nie na emocjach.

Poniższe kroki pozwolą solidnie przygotować się do sprawy o rozwód czy separację:

- 1 zgromadzenie dokumentacji:** należy przygotować wszystkie kluczowe dokumenty, takie jak odpis aktu małżeństwa, akty urodzenia dzieci, a także

dokumentację finansową (np. zaświadczenia o zarobkach, umowy kredytowe, wyciągi z kont, dowody ponoszonych kosztów – paragony, rachunki, faktury wraz z dowodami zapłaty).

- 2 spisanie kluczowych faktów:** warto stworzyć chronologiczny opis historii małżeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn rozpadu pożycia. Pomoże to w sformułowaniu uzasadnienia pozwu.
- 3 konsultacja z adwokatem/radcą prawnym:** profesjonalna porada prawna pozwala ocenić sytuację, poznać możliwe scenariusze i wybrać najlepszą strategię. Profesjonalny pełnomocnik pomoże uniknąć błędów formalnych i zabezpieczyć interesy strony.
- 4 próba mediacji:** warto rozważyć mediację jako sposób na polubowne rozwiązanie spornych kwestii, zwłaszcza tych dotyczących dzieci i majątku. Ugoda zawarta przed mediatorem i zatwierdzona przez sąd ma moc ugody sądowej i może zastąpić batalię przed sądem. Jest to zdecydowanie najszybsze i najtańsze rozwiązanie.

Rozpoczęcie procedury rozwodowej formalnie następuje z chwilą wniesienia pozwu do sądu. Jest to najważniejszy dokument w całej sprawie, ponieważ określa żądania strony, która inicjuje postępowanie i przedstawia dowody na ich poparcie. Prawidłowe przygotowanie pozwu ma kluczowe znaczenie dla dalszego przebiegu i tempa postępowania sądowego. Błędy formalne mogą skutkować zwrotem pisma i niepotrzebnym wydłużeniem całego procesu.

Pozew musi zawierać:

- dane osobowe obu małżonków,
- numer PESEL powoda,
- precyzyjnie sformułowane żądania – czy ma to być rozwód z orzekaniem o winie, czy bez,
- jeśli małżonkowie posiadają małoletnie dzieci, należy w nim również zawrzeć **wnioski dotyczące władzy rodzicielskiej, alimentów oraz kontaktów z dziećmi** (dwa ostatnie nie są obligatoryjne, ale kwestie te często są uregulowane w postępowaniu sądowym i objęte wyrokiem rozwodowym/wydanym w sprawie o separację),
- kluczowym elementem jest **uzasadnienie**, w którym należy wykazać, że nastąpił **zupełny i trwały rozkład pożycia małżeńskiego**.

Pozew wraz z załącznikami i kompletnym odpisem dla drugiej strony składa się we **właściwym sądzie okręgowym**, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania.

Kwestie finansowe są jednym z najistotniejszych i często najbardziej spornych elementów postępowania rozwodowego/o separację. Obowiązek alimentacyjny ma na celu zabezpieczenie materialnych potrzeb osób uprawnionych – przede wszystkim małoletnich dzieci, a w określonych przypadkach również byłego małżonka. Sąd, orzekając o wysokości świadczeń, bierze pod uwagę złożoną sytuację obu stron, dążąc do sprawiedliwego rozstrzygnięcia.

Wysokość alimentów na dziecko zależy od **dwóch głównych czynników**:

- 1** usprawiedliwionych potrzeb dziecka
- 2** oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego rodzica.

Do potrzeb dziecka zalicza się nie tylko wyżywienie i odzież, ale również **koszty edukacji, leczenia, rozwijania zainteresowań czy wypoczynku i kieszonkowego**.

W pozwie należy uwzględnić indywidualne koszty, jakie ponosi rodzic na każde z dzieci. Każde dziecko jest inne, ma inne choroby i dolegliwości, dietę, uczęszcza na inne zajęcia dodatkowe, ma inne zainteresowania, etc. Bardzo istotne są tu kwestie dowodowe. Dlatego też w pozwie należy uwzględnić nie tylko szczegółowy opis tych wydatków, ale także je udowodnić, tj. przedłożyć wszystkie paragony, rachunki, faktury, zaświadczenia wraz z dowodami zapłaty za ostatnie 6-12 m-cy. Orzekając o wysokości alimentów, sąd oprócz usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego rodzica, uwzględni także to, iż w wyniku rozwodu/separacji dziecku nie powinien obniżyć się poziom życia i powinien on być równy stopie życiowej obojga rodziców.

Choć nie zdarza się to często, warto wiedzieć, że jest również możliwe **orzeczenie alimentów na rzecz byłego małżonka**. Podstawowym warunkiem uzyskania takich alimentów jest to, aby małżonek żądający alimentów nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i znajdował się w niedostatku. Jeśli natomiast

drugi małżonek został uznany za wyłącznie winnego, obowiązek alimentacyjny powstaje, gdy rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego.

Możliwe jest także uzyskanie **zabezpieczenia środków na utrzymanie rodziny w czasie trwania postępowania rozwodowego/w sprawie o separację**. Kodeks rodzinny i opiekuńczy przewiduje instytucje, które pozwalają na zabezpieczenie finansowe rodziny, są to roszczenie o zabezpieczenie potrzeb rodziny i o alimenty. W wydziałach rodzinnych sądów, czy to rejonowych czy okręgowych, sprawy tego rodzaju stanowią znaczny odsetek spraw rodzinnych. Mają one wysoki priorytet i orzeczenia w tej kwestii wydawane są bez zbędnej zwłoki (nawet w ciągu kilku dni od złożenia wniosku). Instytucja zabezpieczenia środków na utrzymanie rodziny (tak jak instytucja alimentacji) stanowi konkretyzację obowiązku z art. 23 k.r.o., w którym wskazano m.in. na obowiązek małżonków do wzajemnej pomocy i współdziałania dla dobra rodziny. W myśl ww. przepisów oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym.

Obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb określany jest jako konkretyzacja ogólnego obowiązku alimentacyjnego, który nakłada na małżonków obowiązek działania na rzecz każdego z członków rodziny. W praktyce można dochodzić roszczeń alimentacyjnych zarówno na **zaspokojenie potrzeb zbiorowych rodziny** (dotyczy rodziny jako całości), takich jak mieszkanie, prąd, woda, inne opłaty, jak i na **zaspokojenie usprawiedliwionych indywidualnych potrzeb uprawnionych** np. małżonka czy dzieci. Rodzinę w rozumieniu art. 27 k.r.o. stanowią małżonkowie i ich wspólne małoletnie i pełnoletnie, lecz niesamodzielne dzieci (zarówno biologiczne, jak i przysposobione), oraz pasierbowie przebywający stale we wspólnocie domowej. Należy pamiętać, że dzieci jednego ze współmałżonków z poprzedniego małżeństwa będą stanowić część rodziny, która powstaje przez zawarcie nowego związku małżeńskiego przez

tęgo małżonka. W takiej sytuacji osoba, która zawiera związek z osobą posiadającą małoletnie dzieci z poprzedniego małżeństwa, pomimo że nie sprawuje pieczy prawnej nad nimi, powinna wspólnie ze współmałżonkiem starać się o ich utrzymanie i wychowanie. Jeżeli jeden z małżonków nie ma wystarczających źródeł dochodu na zaspokojenie swoich potrzeb, ale również potrzeb utrzymania dzieci i domu w którym zamieszkuje, ma prawo wystąpić z ww. roszczeniem przeciwko drugiemu współmałżonkowi, który nie łoży na utrzymanie rodziny lub łoży, ale w niewystarczającym zakresie, celem uzyskania stosownego świadczenia. W praktyce często dochodzi do sytuacji, w których w momencie rozvodu albo rozstania małżonków, jeden z małżonków, najczęściej żona, pozostaje bez wystarczających środków do życia, a drugi nie łoży w ogóle, albo łoży w niewystarczającym zakresie na utrzymanie rodziny. Zdarza się, że jeden małżonek, blokuje dostęp do konta, nie opłaca rachunków, nie przekazuje żadnych środków drugiemu, np. niepracującemu, a opiekującemu się małoletnim lub niepełnosprawnym dzieckiem stron. Obowiązek zaspokajania potrzeb rodziny istnieje niezależnie od tego czy małżonkowie mieszkają razem czy nie, czy posiadają wspólność ustawową majątkową czy rozdzielność majątkową.

Wniosek o zaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny może zostać złożony nie tylko w przypadku sprawy rozwodowej czy o separację, ale także w przypadku separacji faktycznej (dobrowolne i nieformalne rozstanie małżonków, w którym przestają oni ze sobą współżyć i prowadzić wspólne gospodarstwo domowe). Zgodnie z ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych pozew o zabezpieczenie zaspokajania potrzeb rodziny, podobnie jak i pozew o alimenty na dziecko czy alimenty pomiędzy małżonkami albo pomiędzy rodzicami a dziećmi, jest zwolniony z opłaty sądowej, a pełnomocnictwo od opłaty skarbowej.

Obowiązek zaspokojenia potrzeb rodziny wygasa z chwilą:

- 1 orzeczenia przez sąd separacji lub rozvodu** (uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód lub separację);
- 2 wyrównania stopy życiowej małżonka i dzieci** (np. w sytuacji gdy dotychczas niepracująca żona znalazła dobrze płatną pracę).

KONTAKTY Z DZIECKIEM PO ROZWODZIE/PO ORZECZENIU SEPARACJI

Rozwód rodziców nie sprawia, że ich wspólny obowiązek wychowawczy znika. **Prawo i obowiązek utrzymywania relacji z dzieckiem przysługuje każdemu z rodziców, niezależnie od tego, z kim dziecko mieszka na stałe. Uregulowanie tej kwestii jest fundamentalne dla prawidłowego rozwoju emocjonalnego dziecka, które potrzebuje stabilności i obecności obojga rodziców w swoim życiu.**

Sąd w wyroku rozwodowym musi rozstrzygnąć o sposobie utrzymywania tych relacji. Najlepszym rozwiązaniem jest przedstawienie sądowi **zgodnego porozumienia rodzicielskiego**, w którym rodzice sami określają szczegółowy harmonogram spotkań. Jeśli jednak zgoda jest niemożliwa, sąd ustala kontakty z dzieckiem po rozwodzie, biorąc pod uwagę przede wszystkim dobro dziecka. Orzeczenie może precyzyjnie określać dni tygodnia, godziny spotkań, sposób spędzania weekendów, ferii, wakacji oraz świąt. W sytuacjach konfliktowych sąd może również skierować rodziców na mediacje lub zasięgnąć opinii biegłych psychologów z Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów (OZSS).

POROZUMIENIE RODZIELSKIE

Porozumienie rodzicielskie to rodzaj umowy zawieranej przez rodziców, zarówno na potrzeby sprawy rozwodowej, jak i o separację. Obejmuje kwestie związane ze sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniem kontaktów z dzieckiem.

Porozumienie można rozszerzyć o **ustalenia w zakresie alimentów** lub szczegółowe ustalenia związane np. ze **sprawowaniem opieki naprzemiennej**. Nie ma obowiązku zawarcia porozumienia rodzicielskiego, ale zazwyczaj jest to korzystne zarówno dla dzieci, jak i dla rodziców. Zgodne wykonywanie ustaleń jest zawsze lepsze od rozstrzygnięcia sądu. Porozumienie można zawrzeć także w toku sprawy o rozwód czy separację. Zawarcie takiego porozumienia zdecydowanie przyspiesza zakończenie postępowania.

PODZIAŁ MAJĄTKU PO ROZWODZIE/ORZECZENIU SEPARACJI

Z chwilą zawarcia małżeństwa między małżonkami powstaje z mocy ustawy wspólność majątkowa, która obejmuje przedmioty nabyte w trakcie jego trwania przez oboje lub przez jedno z nich. Zarówno rozwód, jak i orzeczenie separacji powoduje ustanie tej wspólności, co prędzej czy później rodzi konieczność podziału zgromadzonego majątku wspólnego. Chociaż podział majątku jest procedurą odrębną od rozwodu/separacji, w pewnych okolicznościach można połączyć obie sprawy.

Sąd może dokonać podziału majątku wspólnego już w wyroku rozwodowym/orzekającym separację, ale tylko pod warunkiem, że obie strony przedstawią zgodny plan podziału i nie spowoduje to nadmiernej zwłoki w postępowaniu. W praktyce jednak najczęściej odbywa się to w osobnym postępowaniu sądowym po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego/orzekającego separację. Podstawową zasadą jest **podział równy**, czyli po połowie. Małżonkowie mogą jednak żądać ustalenia nierównych udziałów, jeśli udowodnią, że jedno z nich w rażąco mniejszym stopniu przyczyniało się do zgromadzenia majątku. Najszybszym i najtańszym sposobem jest umowny podział majątku dokonany w formie aktu notarialnego. Majątek można podzielić także w drodze mediacji lub zawierając ugodę przed sądem.

SEPARACJA

Zgodnie z art. 611 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (k.r.o.) jeżeli między małżonkami nastąpił zupełny rozkład pożycia małżeńskiego, każdy z małżonków może żądać, ażeby sąd orzekł separację. Rozkład pożycia małżeńskiego powinien nastąpić we wszystkich aspektach życia małżonków tj. fizycznym (intymnym), gospodarczym i emocjonalnym. Dla orzeczenia separacji wystarczy by rozkład był zupełny, a nie ma konieczności by był trwały, tak jak w przypadku rozwodu.

Mimo zupełnego rozkładu pożycia orzeczenie separacji nie jest jednak dopuszczalne, jeżeli wskutek niej miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków albo jeżeli z innych względów orzeczenie separacji byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Należy podkreślić, że inaczej niż w przypadku rozwodu, separacji może domagać się również małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia małżeńskiego. **Separację, tak jak rozwód, można uzyskać tylko w sądzie.** Pierwszym krokiem jest złożenie pozwu lub wniosku o separację.

POZEW O SEPARACJĘ

Pozew o separację należy złożyć wtedy, jeżeli jedna ze stron domaga się orzeczenia separacji, natomiast stanowisko drugiej strony nie jest znane, jeżeli domaga się ona oddalenia roszczenia o separację lub też domaga się orzeczenia rozwodu.

Pozew o separację powinien odpowiadać wszystkim wymogom formalnym dla pism procesowych, nadto powinien zawierać szczegółowe oznaczenie stron, w tym **imiona, nazwiska, adresy i numery pesel**, a zgodnie z nowymi przepisami również **adresy e-mail i numery telefonów** (w celu umożliwienia przeprowadzenia rozpraw zdalnych).

W pozwie o separację należy wskazać na **okoliczności potwierdzające fakt zupełnego rozkładu pożycia małżonków**. Wówczas postępowanie toczy się w trybie procesowym i kończy się wydaniem wyroku orzekającego separację, rozwód lub oddalającego roszczenie o orzeczenie separacji.

Sądem właściwym do rozpoznania sprawy o separację jest **sąd okręgowy**, w którego okręgu małżonkowie mieli swoje ostatnie wspólne miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w okręgu tym jeszcze ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. W braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma – sąd miejsca zamieszkania powoda. **Opłata od pozwu o separację wynosi 600 zł.**

WNIOSEK O SEPARACJĘ

Sąd może orzec separację również na podstawie wniosku o separację tylko wtedy, gdy oboje małżonkowie są zgodni co do tego żądania. Oznacza to, że we wniosku musi zostać zawarte zgodne żądanie małżonków co do orzeczenia separacji.

Wówczas pismo to nie przybiera formy pozwu jednego z małżonków skierowanego przeciwko drugiemu, ale stanowi zgodny wniosek obojga małżonków. Pod takim wnioskiem podpisują się oboje małżonkowie.

Wniosek o separację również powinien zawierać wszelkie podstawowe informacje, przede wszystkim **oznaczenie stron, podpisy stron i klarownie zgodnie sformułowane roszczenie separacji**, we wszystkich aspektach, zarówno co do samych małżonków, jak i ich dzieci. Sąd może orzec separację na podstawie zgodnego wniosku stron. Wniosek o separację rozpoznawany jest w trybie nieprocesowym. Wniosek o separację składa się do sądu okręgowego właściwego ze względu na ostatnie wspólne miejsce zamieszkania małżonków. **Opłata od wniosku o separację wynosi 100 zł.**

KOSZTY ROZWODU I SEPARACJI

Opłata sądowa od pozwu o separację jak i od pozwu o rozwód wynosi : 600 zł, jeżeli jednak separacja ma być orzeczona na zgodny wniosek małżonków opłata wynosi 100 zł. W przypadku, gdy rozwód lub separacja zostaną orzeczone na zgodny wniosek stron bez orzekania o winie, wówczas sąd zwraca połowę opłaty od pozwu (300 zł) – po uprawomocnieniu się wyroku.

Jeżeli sąd ma również podzielić majątek, konieczne będzie wniesienie dodatkowej opłaty: **300 zł** - jeśli małżonkowie są zgodni co do podziału lub **1000 zł** - jeśli są niezgodni. Dodatkowo, w przypadku korzystania z usług adwokata, trzeba zapłacić **17 zł** opłaty skarbowej od pełnomocnictwa do urzędu miasta, a wynagrodzenie adwokata ustalane jest indywidualnie. Można złożyć wniosek o zwolnienie z kosztów sądowych, dołączając oświadczenie o sytuacji rodzinnej i majątkowej.

Jednak zwolnienie to nie obejmuje kosztów pełnomocnika strony przeciwnej w przypadku przegranej sprawy. Osoby w trudnej sytuacji finansowej mogą ubiegać się o pełnomocnika z urzędu. Względnie mogą pojawić się koszty związane z dowodami (np. za opinie biegłych).

Dokumenty potrzebne do pozwu/wniosku o separację/rozwód:

- ➔ **Akty stanu cywilnego** – przede wszystkim małżeństwa, ale w przypadku, gdy są małoletnie dzieci również akty urodzenia małoletnich dzieci;
- ➔ **Dowody potwierdzające winę tego drugiego małżonka w rozkładzie wspólnego pożycia** - np. raport detektywa potwierdzający zdradę, zdjęcia, wiadomości sms lub z portali społecznościowych potwierdzające zdradę, zdjęcia wskazujące na nawiązanie pożycia z inną osobą, protokoły rozpraw lub przesłuchań bądź wyroki potwierdzające popełnienie przestępstwa przeciwko małżonkowi np. znęcanie się jednego małżonka nad drugim lub nad dzieckiem/ dziećmi - gdy powód domaga się orzeczenia winy pozwanego małżonka, należy złożyć do sądu;
- ➔ **Pełnomocnictwo wraz dowodem uiszczenia opłaty skarbowej** - jeśli powód działa przez pełnomocnika – adwokata/radcę prawnego;
- ➔ **Potwierdzenie uiszczenia opłaty sądowej** – w przypadku pozwu o rozwód/separację – **600 zł**, a w przypadku zgodnego wniosku o separację – **100 zł**;
- ➔ **Odpis pozwu/wniosku o separację/rozwód dla drugiej strony.**

ZNIESIENIE SEPARACJI

Polskie prawo rodzinne daje małżonkom możliwość ubiegania się o zniesienie separacji. Małżonkowie pozostający w separacji muszą wystąpić w tym celu ze zgodnym wnioskiem o zniesienie separacji do sądu.

Zniesienie separacji między małżonkami **wymaga interwencji sądu**. Oznacza to, że małżonkowie, którzy się pogodzili, mimo ustania separacji faktycznej, nadal przebywają w separacji prawnej i konieczny jest udział sądu. Sąd nie jest zobligowany do uwzględnienia wniosku. Przeciwnie w toku postępowania sąd ustala czy faktycznie istnieją przesłanki do tego by nastąpiło prawne zniesienie separacji, czy wnioskujący dają rękojmię powrotu do wspólnego pożycia. Zniesieniu separacji zawsze towarzyszy postępowanie dowodowe. Dla zniesienia separacji konieczny jest **wniosek stron**, który rozpoznawany jest w trybie nieprocesowym i to niezależnie od tego w jakim trybie zostało wydane orzeczenie o separacji, czy w procesie (wyrok) czy w postępowaniu nieprocesowym (postanowienie).

ORZECZENIE SEPARACJI/ROZWODU

Przy orzekaniu separacji stosuje się przepisy art. 57 i art. 58 k.r.o. , czyli przepisy właściwe dla rozwodu, tj.:

- Orzekając separację/rozwód sąd orzeka, czy i który z małżonków ponosi winę rozkładu pożycia;
- Orzekając separację/rozwód na podstawie zgodnego żądania małżonków, sąd nie orzeka o winie rozkładu pożycia i następują skutki takie, jak gdyby żaden z małżonków nie ponosił winy;
- W orzeczeniu o separacji/rozwodzie sąd rozstrzyga nadto inne kwestie dotyczące małżonków, tj. o:

- obowiązku alimentacyjnym wobec małżonków,
- jeżeli małżonkowie mieszkają razem – sposobie korzystania ze wspólnego mieszkania/domu,
- a na wniosek jednego małżonka – może rozstrzygnąć kwestię podziału majątku.

- 🛑 W sytuacji gdy strony mają małoletnie dzieci, podobnie jak przy okazji rozwodu, przy separacji sąd orzeka o kwestiach:
 - władzy rodzicielskiej nad wspólnymi małoletnimi dziećmi małżonków,
 - kontaktów z dzieckiem tego rodzica, u którego dziecko stale nie przebywa (jeśli taki wniosek został złożony),
 - który z rodziców i w jakim zakresie ponosi koszty utrzymania dziecka,
 - alimentów (jeśli postępowanie ich dotyczyło).

SKUTKI PRAWNE SEPARACJI I ROZWODU

Zgodnie z art. 614k.r.o. separacja ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, chyba że ustawa stanowi inaczej, tj.:

- 🛑 między małżonkami powstaje rozdzielność majątkowa, tak jak przy rozwodzie
- 🛑 małżonkowie są wyłączeni od dziedziczenia ustawowego, jak w sytuacji rozwodu,
- 🛑 brak domniemania pochodzenia dziecka od męża matki, jak w sytuacji rozwodu,
- 🛑 utrzymanie obowiązku wzajemnej pomocy małżonków po separacji, jak w sytuacji rozwodu,
- 🛑 istnienie obowiązku alimentacyjnego wobec małżonków po separacji, jak w sytuacji rozwodu,

- separacja nie powoduje rozwiązania małżeństwa, co oznacza, że małżonkowie nie mogą zawrzeć nowego małżeństwa,
- w przypadku rozwodu, małżonek który wcześniej przyjął nazwisko męża, może w ciągu roku od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego powrócić do nazwiska poprzedniego, natomiast w przypadku separacji nie ma takiej możliwości.

MEDIACJA

Mediacja to proces, w którym neutralna trzecia strona, zwana mediatorem, pomaga małżonkom w osiągnięciu porozumienia w kwestiach spornych, takich jak podział majątku, opieka nad dzieckiem, kontakty czy alimenty na dziecko/dzieci. W sprawach dotyczących rozwodu i separacji, mediacje mogą zostać zainicjowane na wniosek stron, jak również na podstawie decyzji sądu, pod warunkiem uzyskania zgody obu stron. Sprawa może zostać skierowana do mediacji, jeśli istnieje szansa na utrzymanie małżeństwa, nawet w przypadku zawieszenia postępowania.

Mediacja i terapia mogą odgrywać **kluczową rolę w procesie separacji i rozwodu** pomagając małżonkom osiągnąć porozumienie, zarządzać emocjami i zapewnić wsparcie dzieciom. Korzystanie z tych narzędzi może znacząco poprawić jakość życia rodzin porostaniu, minimalizując stres i konflikty.

Postępowanie mediacyjne jest zdecydowanie najtańszym i najszybszym sposobem uzyskania rozwodu/separacji – w przypadku zgodnej woli stron lub gotowości obojga małżonków do polubownego rozwiązania łączących ich kwestii.

Broszura zawiera stan prawny na: czerwiec 2026 r.

Podstawa prawna:

Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz.U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.);

Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.);

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. Nr 192, poz. 1378 z późn. zm.).

Ponad połowa punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Polsce jest prowadzona przez organizacje pozarządowe, jako zadanie publiczne powierzane przez starostów lub prezydentów, w efekcie corocznego, otwartego konkursu ofert.

SURSUM CORDA oznacza „w górę serca!”.

W tym zawołaniu zawiera się cała nasza misja – pomagać w trudnej sytuacji i dawać nadzieję na to, że może być lepiej. Dla tych, którzy chcą się angażować i wspierać projekty dobroczynne - tworzymy warunki do skutecznego działania, w klimacie zaufania i czytelnich zasad.

Jedną z form naszej aktywności jest prowadzenie od 2016r. sieci punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji oraz urozmaiconą edukacją prawną.

Stowarzyszenie Sursum Corda powstało w 2000 r. z inicjatywy grupy przyjaciół i profesjonalistów, którzy wcześniej – przez 6 lat – angażowali się społecznie jako wolontariusze. Jako organizacja pozarządowa **jesteśmy apolityczni działamy na zasadzie „non profit”, czyli nie dla zysku.**

Posiadamy status organizacji pożytku publicznego, co oznacza, że możesz przekazać nam 1,5% podatku, który codziennie inwestujemy w mądre pomaganie.

Będzie nam miło, jeśli dołączysz do naszej załogi!

**wolontariat
na ratunek?**

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

**wypoczynek
na plus +**

POMOC
seniorom

wypężyczalnia
SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO I MEDYCZNEGO

szkolenia»»»

POMOC
ukrainie'

KRS 00000 20382

**Rozlicz
swój PIT
za darmo!**

www.sc.org.pl

POWIAT
DĘBICKI

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA

Ministerstwo
Sprawiedliwości

**sursum
corda**
STOWARZYSZENIE
W BŁOGIE SERCA

System Nieodpłatnej Pomocy

Odwiedź
naszą stronę!

Potrzebujesz wsparcia?

Prawnika • Doradcy • Mediatora

Jesteś w trudnej sytuacji życiowej?

Skorzystaj z naszego systemu!

**Nieodpłatna
Pomoc Prawna**

**Nieodpłatne
Poradnictwo
Obywatelskie**

**Nieodpłatna
Mediacja**

/NieodplatnaPomoc

**Numer telefonu
do zapisów:**

690 901 136

Zadanie finansowany z budżetu państwa, realizowany przez Powiat Dębicki.